

nummer 40 (93-2)

Officieel orgaan

van de

Filatelistenvereniging
"NOVIOPOST"

te

Nijmegen

Verschijnt 4 x per jaar

IN DIT NUMMER

herkennen van vervalsingen

nogmaals deviezencontrole

stiefkinderen: de spoorwegzegels

verenigingsnieuws

REDACTIE

Redactieadres:

F. v.d. Puttestr. 27
6535 WD NIJMEGEN
TEL. 080-562711

Expeditie:

J.H.M. Furer

Redactie:

J. Spijkerman
J. Mulder
H. Geurts

Tekeningen:

L.P. Straten

AGENDA

Overzicht bijeenkomsten Noviopost 2e halfjaar 1993

3 september 1993

- Dialezing door Dhr J. Rademaker met als titel: "Het aantekenstrookje". Voor velen nog een onbekend verzamelgebied.
- Gevarieerd aanbod van poststukken en postwaardestukken door een van onze leden.
- kleine veiling met interessante kavels.
- Verloting en gratis presentieverloting.

1-2-3 oktober

- Bijzondere aandacht voor het 10 jarig bestaan van Noviopost. Voor een uitvoerige beschrijving van de feestelijkheden en bijbehorend programma zie het volgende nummer.

31 oktober 1993

- Internationale postzegelbeurs in hotel Erica te Berg en Dal. Deze in binnen- en buitenland geroemde beurs heeft voor iedere verzamelaar wat te bieden. Een bezoek is dan ook beslist de moeite waard.

5 november 1993

- Gelegenheid tot het bekijken van de kavels van de grote veiling van zaterdag 6 november. Ook deze keer zorgen we weer voor een aanvullend programma. Het verzamelen van poststukken, al dan niet in samenhang met een postzegelverzameling, heeft, zeker in onze vereniging, een grote vlucht genomen. Daarom op deze avond speciale aandacht voor poststukken. Iedereen wordt gevraagd zijn overvloedige poststukken mee te brengen. Wie weet is er een verzamelaar voor uw ogenschijnlijk niet meer van waarde zijnde brieven etc. Een unieke vondst is dan ook op deze avond niet uitgesloten. Vanzelfsprekend kan er op deze avond weer volop gezocht worden in hopen poststukken die door enkele leden worden aangeboden.
- Verloting en gratis presentieverloting.

AGENDA

6 november 1993

- Grote halfjaarlijkse veiling voor de leden. Ook deze keer is er weer een grote veilinglijst samengesteld met kavels voor elk wat wils. Beslist de moeite waard. Bezichtiging van de kavels 10.30 tot 12 uur.
Aanvang veiling 13.30 uur.

10 december 1993

- Bingo. Traditiegetrouw wordt de avond besteed aan de bingo met filatelische prijzen.
- Gratis presentieverloting.

Alle bijeenkomsten, met uitzondering van de Internationale Postzegelbeurs, worden gehouden in wijkcentrum "De klokketoren", Slotemaker de Bruineweg (hoek Muntweg) Nijmegen (tel 080-552649) Aanvang van de bijeenkomsten 20.00 uur. Zaal open 19.00 uur.

Van de redactie

Velen zullen zich het verhaal over de Europese postzegels wel herinneren in het vorige nummer van Novioposta. Dat het om een 1 april grap ging, zagen de meesten direct. Maar toch waren er filatelisten onder ons die er mooi ingelopen zijn. Voor wie het door had, lach niet te hard want wie weet tuint u er de volgende keer zelf in.

Nijmegen

De initiatiefnemers van de Nijmegen studiegroep willen concreet aan het werk gaan. De eerste groep die begint, is een groep die zich zal gaan bezighouden met het ontstaan en het verloop van de post in Nijmegen. Er is al enige literatuur beschikbaar voor dit onderwerp. Degenen die hier aan mee willen werken kunnen contact op nemen met J. Mulder.

NOVIOPOSTJE

Heeft u D.D.R. te koop ? Of wilt u ruilen voor Ned, Duitsland, Zwitserland enz. Bel dan: A. Scholten, Tooropstraat 48, 6521 NR Nijmegen tel. 221315.

Nalatenschappen.

Zoals uit het jaarverslag blijkt overlijden ieder jaar weer enkele van onze leden. Wat het bestuur doet, en dat doen we reeds geruime tijd, is de nabestaanden adviseren over het nagelaten filatelistisch materiaal. In onze vereniging bestaat een commissie, samengesteld uit het dagelijks bestuur, die ontvangen verzoeken van erfgenamen behandelt. Deze commissie adviseert over de wijze waarop een verzameling het beste te gelde gebracht kan worden. Ze kan desgewenst ook, geheel vrijblijvend, haar oordeel geven over de verkoopwaarde van de haar getoonde verzameling(en). De commissie kan zich in bijzondere gevallen laten bijstaan door andere leden van de vereniging en/of externe deskundigen. Het is de nabestaanden toegestaan de verzameling via onze vereniging te gelde te maken, maar uitdrukkelijk wordt er op gewezen dat de vereniging zelf geen verzamelingen aankoopt. We adviseren en begeleiden, maar kopen niet.

Het bovenstaande is eveneens van toepassing op leden van onze vereniging, die een of meerdere verzamelingen willen afstoten. Wenst u advies of nadere hulp? Neem dan contact op met onze secretaris of een van de andere bestuursleden. Het advies en de hulp zijn vanzelfsprekend kosteloos.

Veiling

Twee keer per jaar wordt er een grote veiling gehouden. In principe kan iedereen daar kavels voor insturen. Het komt nog wel eens voor dat mensen zegels of postzegelboekjes in een los zakje als kavel bij de veilingmeester afleveren. Dit vraagt om problemen omdat dit soort kavels gemakkelijk zoek raken. De oplossing is dat zo'n zakje op een correspondentie kaart wordt geplakt. Tevens kan er dan een omschrijving en inzetprijs op de kaart vermeld worden. Gezien de eenvoud van de oplossing en het belang van de inzenders, worden de losse zakjes niet meer geaccepteerd.

Gezien het grote aanbod van veilingkavels verzoeken wij eenieder om deze tot uiterlijk 6 weken voor de veiling bij de heer Pierlo in te leveren. Om een goede verdeling van de kavels te krijgen dient men te zorgen voor begeleidende lijsten van de kavels met omschrijvingen. Kavels van losse nummers en series op kaartjes op de ene lijst, de overige kavels op een tweede lijst. Op deze wijze helpt u de veilingmeester om een goede kavellijst samen te stellen.

Schrijfwedstrijd

Ook dit jaar had de redactie besloten om mee te doen aan de schrijfwedstrijd van de Nederlandse Vereniging van Postzegelverzamelaars. Dhr van Doorn schrijft al jaren belangeloos interessante artikelen voor Noviposta. Daarom hebben wij de laatste aflevering over deviezencontrole ingestuurd. Inmiddels is de uitslag bekend. In de categorie: Het beste filatelistische artikel geschreven door een lid van een algemene Nederlandse filatelistenvereniging, heeft dit artikel de eerste prijs gewonnen. Wij feliciteren bij deze Dhr van Doorn met het behaalde resultaat.

Middagbijeenkomsten

In het najaar worden de middagbijeenkomsten wegens enorm succes gehouden op: **21 september, 19 oktober, 16 november en 21 december.**

Deze bijeenkomsten zijn voor velen een welkome aanvulling op de bijeenkomsten die in de avonduren worden gehouden. Vanaf 14.00 uur is de zaal open. De eigenlijke aanvang is om 14.30 uur. Iedereen is de derde dinsdagmiddag van elke maand een graag geziene gast. KOMT U OOK ??

Veilingen

Het aanbod voor onze veilingen is zeer groot. Dit heeft er toe geleid dat we, naast de 2 grote halfjaarlijkse veilingen, iedere maand een veiling houden. Uitzondering hierop zijn de decemberbijeenkomst en de bijeenkomsten voorafgaande aan de halfjaarlijkse veilingen (kijkavonden).

Voor alle veilingen kunnen steeds kavels worden ingeleverd, ook tijdens onze bijeenkomsten. Veilinglijsten van de maandelijkse veilingen zijn te verkrijgen op de veilingavonden. De lijsten voor de halfjaarlijkse veilingen kunnen worden aangevraagd bij H Pierlo, Bergansiusstraat 13, 6523 BV Nijmegen, tel 080-225282. De aanvraag voor de novemberveiling moet plaats hebben gevonden voor 10 oktober 1993. Toezending geschied kosteloos, omdat de lijsten voor het overgrote deel verzonden kunnen worden per partijenpost. Dit vormt een aanzienlijke besparing op de portokosten. Overigens zijn steeds voldoende veilinglijsten beschikbaar op de kijkavond voorafgaande aan de veiling.

De veilingmeester

Herken vervalsingen.

Op vrijdag 4 maart 1988 gaf Dhr. v.d. Loo, keurmeester van de bond, een lezing over vervalsingen. Dhr A. Luyendijk heeft toen aantekeningen gemaakt. De laatste tijd zijn er nogal wat nieuwe vervalsingen verschenen, zodat het ons een goed idee lijkt de aantekeningen over algemene herkenning in Novioposta te publiceren.

1. Neem altijd een loupe mee en neem de tijd voor de duurdere zegels, ook op veilingen (drukte, plaatsgebrek, slecht licht etc).
2. Stap af van het principe: postfris moet zonder plakker. Gom is niet meer op echtheid te controleren. De keuringscommissies keuren dan ook sinds 1988 niet meer op echtheid van gom. Dhr vd Loo: "Beter een oude zegel postfris met plakker, dan met een nieuwe-niet authentieke-gom!".
3. Hoe ontdek je vervalsingen:

- a. Stempels

Controleer met de catalogus de geldigheidsduur van het zegel, en kijk of binnen deze termijn is afgestempeld. Controleer ook het type stempel (zie blz 256, catalogus NVPH 1991) Stempel moet ook buiten de beeldenaar zichtbaar zijn. Indien niet, dan kan beeldenaar op omlijsting ander zegel geplakt zijn.

- b. Kopieën

Wees beducht voor kleurenkopieën van zegels! Men knipt ze uit, doet ze (postfris) achter plastic of plakt ze op brieven, afgestempeld met gestolen stempels (bijv Herveld) Er zijn zo kavels verkocht voor f 1500,- per stuk! Kijk met een loupe naar de gravure, een kleurenkopie is erg grof, die van een zegel erg fijn en scherp. Haal de zegels uit het plastic en bekijk ook de achterkant goed. Vaak komt het formaat van de gekopieerde zegel niet overeen met het werkelijke formaat. 1,5 mm verschil is veel!

- c. Perforatie

Bij paartjes of tête-bêche etc dient de perforatie kogelrond te zijn. Indien ovaal heeft men te maken met twee aaneengehechte zegels. Door overlapping van de tanding wordt de perforatie ovaal. Vaak lijmresten te zien, ook op de voorzijde, waardoor beeldenaar (bij doorlopers) iets is afgedekt.

- d. Tandingen

Controleer de tandingen met een tandingmeter. Check het type tanding. (lijn -of kamtanding; Zie blz 7 NVPH 1991) Vergelijk ook links met rechts en boven met onder. De vervalser kijkt niet zo nauw! Vaak worden vervalste misdrukken (een zijde ongetand) aangeboden; Check de afstand tanding - velrand (blz 8/20/21 cat 1991) Check afstand plaatnummer - perforatie! Bij roltandingen de ongetande gedeelten onder de loupe nemen. Er mogen daar geen "noesten" in zitten!

e. Opdrukken

Vergelijk lettertype en kleur daarvan met goedkoper zegel uit die serie (#102/103/133 en traliezegels). Soms is de opdruk met chemicaliën verwijderd (#104/105). Dit is altijd met de loupe waarneembaar.

f. Diversen

Kroningszegel: onder de 1 van #77 met ballpoint een streepje gezet om voor #49 door te laten gaan.

Houd zegel tegen het licht voor controle op dunne plekken. Soms zie je een watermerk, dat er niet hoort te zijn, (b.v. vervalsingen van NL -zegels op Z.-Afrikaans papier).

Wees kritisch bij de aankoop van UW dure zegels. Zelfs de keurmeester ontdekt nog vervalsingen in zijn eigen verzameling !

A.Luyendijk

NOVIOPOSTJE

Uitgelezen??? Ik neem uw oude filatelistische literatuur graag van u over.

Geen maandbladen Wel speciaalcatalogi en handboeken, liefst over postwaardestukken, afstempelingen en/of postgeschiedenis.

Aanbiedingen aan H Geurts, Habsburgsestr 9 5361 BR Grave tel 08860-7611 1

Bloemenmagazijn en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275

telefoon 55 02 75 • nijmegen

ALLEEN VOOR STUURLUI?

Nee, postzegels zijn er natuurlijk voor ons allemaal. Vrijwel iedereen vindt wel iets in postzegels dat hem of haar boeit. De

afbeelding zelf, of 'het verhaal erachter'. En dat is nou precies waarom zoveel mensen ze verzamelen.

BON

JA, STUUR MIJ ZONDER
VERDERE VERPLICHTINGEN
HET GRATIS BOEKJE
'ALLES OVER POSTZEGELS
VERZAMELEN'.

Naam en voorletter:

..... M V
Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats:

In een envelop/zenden aan: PTT Post Filatelie,
Antwoordnummer 108, 9700 AB Groningen. U hoeft
geen postzegel te plakken.

GRATIS BOEKJE

Die verhalen leest u
in het gratis boekje
'Alles over postzegels
verzamen'.

Over de historie van
postzegels, het ont-
werpen, het verza-
melen. Interviews
met een ontwerper en een verzamelaar.
Nooit eerder was zo'n uitgebreid boekje
gratis verkrijgbaar voor iedereen die
meer wil weten over postzegels. Met deze
bon kunt u een exemplaar aanvragen.

ptt post

Nogmaals: deviezencontrole

De artikelenreeks van drs. J.W. van Doorn, "Deviezenproblemen rondom de Tweede Wereldoorlog", die verscheen in onze vorige jaargang, inspireerde lezer M.A.J. Smit tot het navolgende artikel. De auteur presenteert hierin een aantal stukken uit zijn eigen collectie "Filatelie en Douane".

afb 1: Duitse brief door de deviezencontrole geopend en met zegels gesloten.

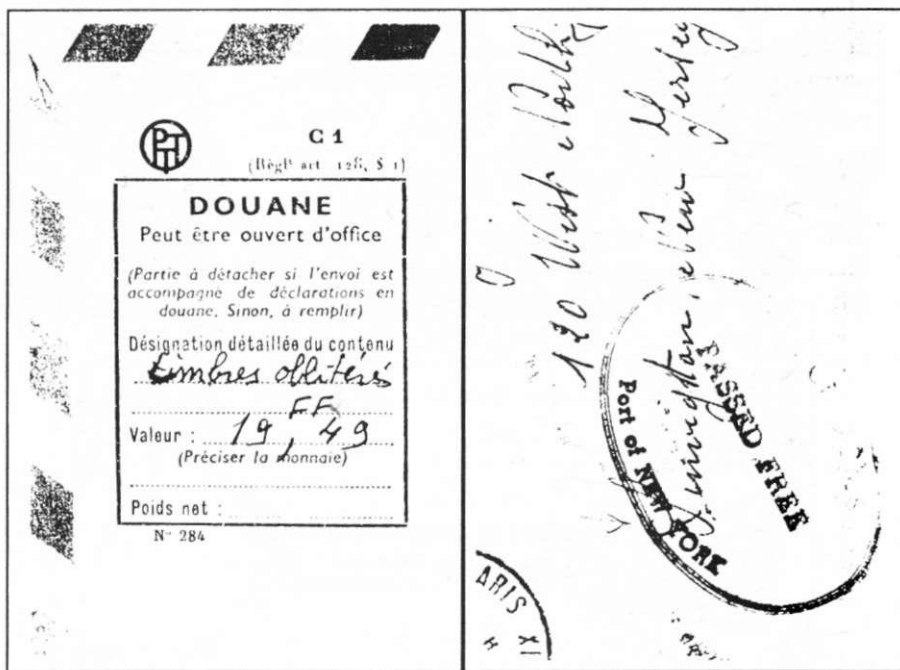

afb 2 Internationale antwoordcoupon uit de brief van afb 1.

Op 31-8-1939 werd door Berlin-Charlottenburg 2 (Auslandbriefprüfstelle) de afgebeelde brief op deviezen gecontroleerd. Deze brief, de sollicitatie van een Duitse dienstbode naar een betrekking in Nederland, bevatte een internationale antwoordcoupon ter waarde van 30 Reichspfennig. De controlerende instantie heeft hierop geen actie ondernomen, en de antwoordcoupon in de brief laten zitten. Daar bevindt hij zich nog steeds, (afbeelding 1 en 2).

Gebruikte postzegels

In 1964 was de verzending van gebruikte postzegels toegestaan, mits de zending voorzien was van de groene douanestrook model C1, welke tevens toestemming inhield voor het openen van de brief, (afbeelding 3).

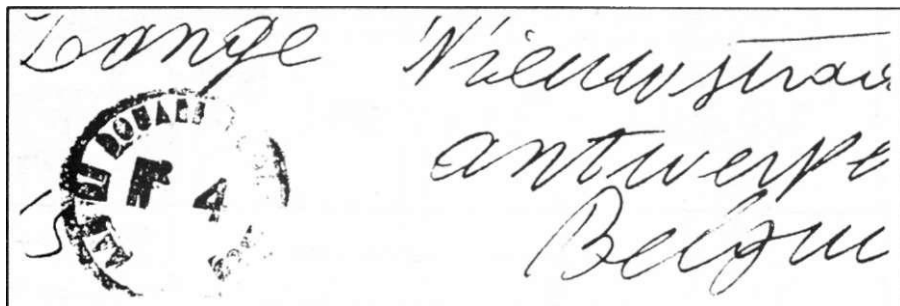

afb 3 (links) Franse brief voorzien van douanestrook C1. afb 4 (rechts) Franse brief met Amerikaans douane stempel.

Deze strook is in de loop der jaren in allerlei vormen gebruikt, maar steeds gedrukt op een groene ondergrond en met modelnummer C1. Dat niet altijd tot opening van een dergelijke brief werd overgegaan, blijkt uit een andere brief uit

hetzelfde jaar. De Amerikaanse douane heeft zich hier beperkt tot het aanbrengen van haar paarse stempel (afbeelding 4) U.S.Customs/passed free / Port of New York

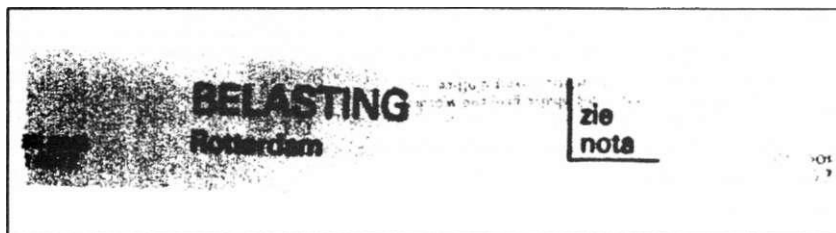
Ook in België past men deze regel toe. De tekst (in zwart) op stuk van afbeelding 5 luidt: Aan de douane voorgelegen. Nr 4

afb 5 Nederlandse brief in België voorzien van een douane stempel

Toestemming

Om brieven te kunnen openen is toestemming nodig hetzij van de afzender, hetzij van de geadresseerde. Een voorbeeld zagen we al bij strook C1. Afbeelding 6 en 7 hebben hier ook betrekking op. Onder het doorschijnende Rotterdamse belastingstrookje aan de voorzijde van de brief bevindt zich een wit strookje van het Antwerpse douanekantoor: **Douane C1/ mag ambtshalve geopend worden.** Na controle te Rotterdam is de brief weer gesloten met een groene strook P 4505 van het kantoor Rotterdam Inklaring. Overigens wordt van de geadresseerde ook op eenvoudige wijze toestemming verkregen tot het openen van een zending. Na aankomst van een pakket uit het buitenland waarbij de factuur ontbreekt, ontvangt men van de PTT het formulier P2418. Door invulling kan men de PTT verzoeken, de zending vrij te maken en af te leveren aan de geadresseerde.

afb 6 Strook P4577 op Belgische brief naar Nederland.

ptt post

ADMINISTRATION DES POSTES DES PAYS-BAS

Deze zending is ingevolge een door de afzender/geadresseerde verleende machtiging voor douane-onderzoek ambtshalve geopend.

Cet envoi a été ouvert d'office pour la visite de la douane en vertu d'une autorisation accordée par l'expéditeur/le destinataire.

Uitwisselingskantoor
Bureau d'échange

Datum
Date

14 NOV. 1989

Paraf
Paraphe

P 4505

afb 7 Geopende briefuit België gesloten met etiket P4505

De laatste regel van dit formulier van afbeelding 8 behelst de toestemming: **De ondertekening van dit formulier houdt tevens toestemming in, dat PTT Post tot opening van de zending kan overgaan.** Overigens is het de taak van de PTT-ambtenaren, de daarvoor in aanmerking komende pakketten bij de douane af te leveren, dan wel ze te voorzien van het bekende stempel "Vrij van belasting". Zendingen met dit stempel worden slechts steekproefsgewijs gecontroleerd door de douane.

☒ aangifte ten invoer tot verbruik te doen (goederen invoeren tegen eventuele betaling van belasting)

☐ de zending op een ander adres af te leveren dan is vermeld op de douaneverklaring nl.:

Naam _____ Adres _____

Postcode en woonplaats _____

☐ de zending uit te reiken met een document _____ Indien bestemd voor provisie en scheepsbehoeften tevens vermelden

naam van de boot en nationaliteit _____ Douanepost/ligplaats _____

☐ de zending met een document _____ door te zenden naar een:

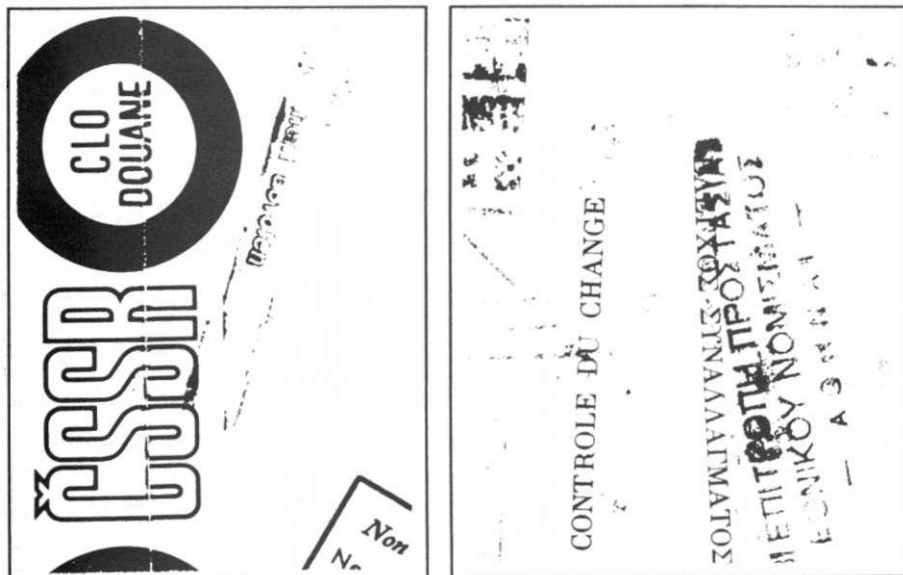
(aankruisen wat van toepassing is) ☐ ruimte voor tijdelijke opslag (douane opslag/ ôf _____

☐ entrepot (entrepot opslag). Type/vorm entrepot _____

van de firma _____ Adres _____ Te _____

Voor de geldelijke gevolgen, die voor PTT Post mochten voortvloeien uit de aangifte overeenkomstig bovenstaande opgave, dan wel uit de niet tijdige zuivering van het (de) ingevolge de gegeven opdracht opgemaakte belastingdocument(en), stelt hij zich aansprakelijk. De ondertekening van dit formulier houdt tevens toestemming in, dat PTT Post tot opening van de zending kan overgaan.

afb 8 Deel van formulier P2418 waarmee geadresseerde toestemming geeft tot opening van post.

afb 9 (links) Door douane uit Tsjechoslowakije geopende brief, afb 10 (rechts) Griekse brief naar Engeland mei controle strook.

Verboden te ruilen

In onze contreien is de deviezencontrole op buitenlandse postzendingen in 1953 stilzweigend afgeschaft. In het Oostblok is men er veel langer mee doorgegaan. Afbeelding 9, een zending postzegels voor een verzamelaar in het toenmalige Tsjechoslowakije, werd in 1981 door de douane geopend (zonder toestemming), en na controle verzegeld en teruggezonden naar de afzender. Het ruilen van postzegels buiten de officiële kanalen in Praag om is in 1981 nog verboden.

Grieks

Tenslotte nog een voorbeeld uit Griekenland. De afgebeelde enveloppe (afbeelding 10) werd na censuur gesloten met een sluitstrook, met daarop in het Grieks en in het Frans de tekst "Controle Bank". Over de deze strook is in paars het stempel van de controlerende instantie geplaatst: **BI, Bewakingsteam Stadsmunt Athene**. De brief is van 22-X-1950. Kennelijk werd was er in die tijd ook in Griekenland behoefte aan controle op de post naar het buitenland.

M.A.J. Smit

H. ARENDZEN

KELFKENSBOS 32-33

6511 TB NIJMEGEN TEL.: 080-601502 FAX.:080-602861

- INKOOP
- VERKOOP
- TAXATIE
- BEMIDDELING

Postzegel en Munthandel

Wij leveren alle soorten DAVO albums uit voorraad.

- DAVO
- LEUCHTTURM
- HARTBERGER
- ROMUND
- IMPORTA
- SCHAUBEK
- KABE
- SAFE
- LINDNER
- ENZ

Niet in voorraad zijnde albums leveren wij binnen 24 uur.

Diverse catalogi uit voorraad leverbaar.

- BOREK
- PHILEX
- YVERT et TELLIER
- MICHEL
- STANLEY GIBBONS MOTIEF
- NUMEX
- ZUMSTEIN
- ENZ.
- ZONNEBLOEM

Wij hebben een grote voorraad Filatelistisch en Numatisch artikelen en restant aanbiedingen. Nieuwjes abonnementen gehele wereld.

INKOOP VAN ALLE VOORKOMENDE GOUDEN EN ZILVEREN VOORWERPEN

- Munten
- Bestek
- Penningen
- Tandengoud
- Sieraden
- Gebruiksvoorwerpen

KOSTELOZE TAXATIE. Bij verkoop geldige legitiematie verplicht !

OPENINGSTIJDEN

M	11.00	t/m	18.00	uur
D	9.30	"	18.00	uur
W	9.30	"	18.00	uur
D	9.30	"	21.00	uur
V	9.30	"	18.00	uur
Z	9.30	"	17.00	uur

RUIME PARKEERGELEGENHEID

Stiefkinderen van de Filatelie

Spoorwegzegels

1 Inleiding

Het vervoer van post met de trein was een zaak van de PTT. Met de spoorwegen werden contracten afgesloten over het vervoer van afgesloten zakken post en losse brieven en kaarten. De spoorwegen zorgden voor de faciliteiten in de vorm van speciale rijtuigen en ruimtes in de trein, maar hadden geen bemoeienis met afstempeling en in- en uitladen.

De spoorwegen zagen wel iets in een postnet tussen de stations omdat dat sneller zou zijn dan de officiële weg via de PTT. Als de post direct op het station werd afgehaald, zou dat een aanzienlijke tijdswinst zijn. Met name voor de pers was dat van belang. Het belangrijkste struikelblok was het postmonopolie. Toen daar een oplossing voor gevonden was, kon men van start gaan. Men ging eigen zegels gebruiken, die echter niet in de catalogus staan. Over het gebruik van deze zegels, die tot de echte stiefkinderen gerekend kunnen worden, gaat dit artikel.

2 De organisatie

Met ingang van 1 april 1924 gaat de postdienst van de spoorwegen van start. Tot 15 mei 1927 worden er alleen expresse brieven vervoerd; na die datum ook gewone. De brieven moeten met gewone postzegels gefrankeerd worden om te voldoen aan het postmonopolie. De gefrankeerde brieven moeten worden afgegeven aan het bagageloket en daar worden voorzien van treinzegels waarmee de kosten voor het vervoer per spoor worden voldaan. Alle zegels worden aan het bagageloket afgestempeld en de treinbrief wordt met de eerste trein in de goede richting meegestuurd.

Afbeelding 1: Controlezegel voor persreimbrieven, in gebruik na 1 mei 1979.

Als het een perstreinbrief is, kan hij op het dichtst bij de plaats van bestemming worden afgehaald. De gewone brieven worden aan de PTT afgeleverd en door de post bezorgd. De dienst voor treinbrieven blijft bestaan tot de spoorwegstaking in september 1944.

Na de oorlog wordt op dringend verzoek van de pers de dienst op 1 mei 1946 weer ingevoerd. Allereerst alleen voor persbrieven, maar na 7 oktober 1951 ook voor gewone brieven. Waarschijnlijk bestaan er geen goed vastgelegde voorschriften voor de treinbrieven want op 14 mei 1970 komt de PTT met een dienstorder (H. 286) waarin alles uitgebreid wordt beschreven.

De belangstelling voor de dienst gaat echter verloren bij het publiek. Men moet extra kosten maken zonder veel tijdswinst te hebben. Voor de persbrieven geldt dat kosten aan de PTT moeten worden voldaan zonder dat de PTT daar iets voor doet. De dienst wordt daarom met ingang van 1 mei 1979 opgeheven. Vanaf die datum blijkt er toch nog een dienst voor perstreinbrieven te bestaan. Deze brieven mogen krachtens een speciale vergunning met de trein vervoerd worden, zonder betalingen aan de PTT te hoeven voldoen. De brieven moeten wel voorzien zijn van een speciaal etiket, zoals te zien in afbeelding 1.

3 De zegels tot september 1944

De poststukken die als (pers)treinbrieven verstuurd worden, moeten zijn voorzien van postzegels voor het voldoen van port aan de PTT. Deze zegels moeten op de voorzijde van de brief geplakt worden. De spoorwegen gaan ook zegels gebruiken voor het voldoen van de kosten. Voor het versturen van vracht, waarbij de kosten niet hoger zijn dan fl. 6,- worden deze kosten voldaan door middel van spoorwegvrachtzegels.

Afbeelding 2: Voorzijde treinbrief mei 10 cent zegel Nederlandsche Spoorwegen

Deze zelfde zegels worden gebruikt voor het voldoen van de kosten voor het briefvervoer. Deze kosten bedragen 10 cent. Er zijn zegels beschikbaar van 5 en 10 cent zodat het mogelijk is om een zegel van 10 cent of twee van 5 cent op poststukken aan te treffen. De zegels moeten op de achterzijde worden geplakt, maar aan deze regel is niet altijd de hand gehouden. We treffen de zegels ook aan op de voorzijde van de poststukken (zie afbeelding 2). Zoals te zien in afbeelding 3 hebben alle zegels dezelfde tekening. Naast de zegels met inschrift 'Nederlandsche Spoorwegen' zijn er ook nog oude zegels beschikbaar met 'Nederl. Staatsspoorwegen' en 'Holl. IJzeren Spoorweg Mij.'. De kleur van de H.IJ.S.M. zegels is paars. Van de Staatsspoorwegen geel en van de Nederlandsche Spoorwegen variërend van geel tot bruinoranje. De zegels zijn bij verschillende drukkerijen gedrukt en vertonen daarom veel druk variaties en tanding verschillen. Voor de liefhebbers van dit soort zaken verwijs ik naar 'Spoor en Post in Nederland' en het artikel van E. Horn in De Postzak. Hoewel we van losse zegels nooit weten of ze van brieven afkomstig zijn, kunnen de waarden van 5 en 10 cent beschouwd worden als postzegels.

afbeelding 3: De drie typen spoorwegzegels in gebruik tot september 1946

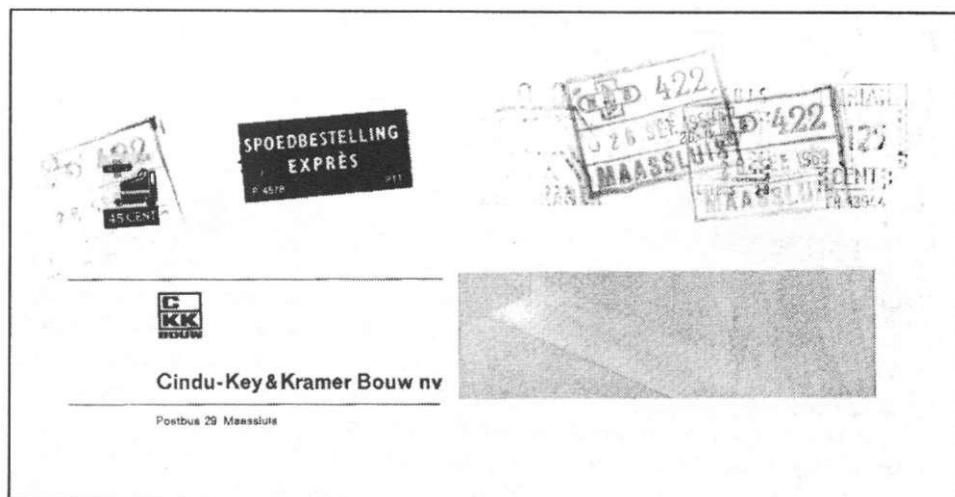
4 De zegels na 1945

Als op dringend verzoek van de pers de dienst voor perstreinbrieven op 1 mei 1946 wordt hervat, maakt men van de gelegenheid gebruik om een tariefsverhoging in te voeren. Het tarief wordt 15 cent en er komt direct een nieuwe zegel (afbeelding 4). Op deze zegel staat een rode trein op een blauwe achtergrond. Op 1 maart 1964 wordt het tarief verhoogd naar 50 cent; een forse prijsverhoging. Er komt ook een nieuwe zegel in de kleuren geel en groen (afbeelding 5). Het Ministerie van Economische Zaken vindt deze prijsstijging te fors en op 12 april 1964 gaat het tarief weer terug naar 15 cent. De spoorwegen laten het er niet bij zitten en op 1 februari 1965 komt er een tariefsverhoging naar 25 cent. Er komen nieuwe zegels van 25 cent in de kleuren oranje en zwart in een zelfde

Afbeelding 4-7 Spoorwegzegels in gebruik van 1945-1979

tekening als de kortgebruikte 50 cent (afbeelding 5). Op 1 juli 1966 wordt het tarief weer verhoogd naar 35 cent en komen er zegels van deze waarde in de kleuren blauwgroen en grijs. Er komt ook een zegel van 5 cent in bruinkarmijn en grijs. Waarschijnlijk als bijfrankering voor de 35 cent zegel en voor het geval er een nieuwe tariefsverhoging komt. Die komt er inderdaad al op 1 oktober 1967. Het tarief wordt dan 45 cent en in de kleuren rood en geel verschijnt er een zegel van deze waarde (afbeelding 8). In 1970 komt er een zegel van 45 cent in een nieuwe tekening (afbeelding 6) in de kleuren blauw en geel. Op 1 mei 1972 wordt het tarief opnieuw verhoogd naar 55 cent. Weer verschijnt er een nieuwe zegel in de kleuren rood, blauw, geel en zwart (afbeelding 7). Deze zegel gebruikt men totdat de dienst op 1 mei 1979 wordt opgeheven.

Afbeelding 8: Expresse treinbrief met spoorwegzegel van 45 cent.

Literatuur

Mr. G.W.A. de Veer, Nederlandse spoorwegzegels, in Maandblad voor Philatelie, augustus en september 1964.

Spoor en Post in Nederland, uitgave van het Spoorwegmuseum, 1979.

E. Horn, Het platen van de spoorzegels van de series 13 en 14 uit de jaren 1934-1944, in De Postzak nr. 152, juni 1987.

Mr. A. van der Flier, Honderdvijftig jaar spoorwegen in Nederland (2), in Maandblad voor Philatelie, juli/augustus 1989.

J. Kluft, artikel in De Hoornblazer, november 1991.

Noviopostje

Te koop gevraagd :

Nederland postfris 518-537 (Juliana Enface)

G Mons telefoonnr 08860-20603

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal
kan door bijv. lekkage, brand of diefstal
verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig
om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (080) 226585-233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

FILATELISTEN VER. "NOVIOPOST"

Bestuur

Voorzitter:

J.P. Toussaint, Waterstraat 43
6573 AB Beek-Ubbergen, tel. 08895-41851

Secretaris:

J.G.M. Rademaker, Beethovenlaan 337
6865 DV Doorwerth, tel. 085-340331

Penningmeester:

A. Thijssen, Postbus 77
6580 AB Malden, tel. 080-581054
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Veilingen:

H. Pierlo, Bergansiusstr. 13
6523 BV Nijmegen, tel. 080-225282

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 080-550895

Namens Commissie Voorlichting:

J.H.A. Ebben, Jekerstraat 15
6542 RZ Nijmegen, tel. 080-771648

Afdeling jeugd:

H.M. van Rooijen, Heydenrijkstr. 74
6521 LD Nijmegen, tel. 080-233447

Namens Redactie Novioposta:

J. Mulder, Hazeleger 218
5431 HT Cuijk, tel. 08850-14047

Uitleenadressen Yvert-catalogus:

Mevr. J.A. Dassel-Nienhuis,
Pandastraat 28
6531 VD Nijmegen, tel. 080-552698
J.A. W de Graaf, Malvert 24-26
6538 AP Nijmegen, lei. 080-440110

Nieuwtjesdienst Buitenland:

Mr. F.M. Hilgers Prof. Huybersstr. 23
6524 NP Nijmegen, lei. 080-231150
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Nederlandse FDC-dienst:

P.J. Melsinga, Nervalaan 73
6642 AK Beuningen, tel. 08897-77853
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Bibliotheek/Rondzending Tijdschriften

H. Janssen, Esdoornstraat 9
6573WV Beek-Ubbergen, tel. 08895-42703

Rondzenddienst

Hoofd Rondzendingen/aanleveren boelges:

J.M. Rijdsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 080-221596

Administratie:

A. Thijssen, Postbus 77, 6580 AB Malden
Postbankrekening 2744133
t.n.v. Hoofd Rondzendingen "NOVIOPOST"

Distributie:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 080-779202

Subhoofd Oost:

Mevr. M. Dederen, Straalmanstraat 30
6521 JM Nijmegen, tel. 080-232465

Subhoofd Gofferl:

E.J. Hubertus, Luipaardstraat 8
6531 PS Nijmegen, tel. 080-553735

Subhoofd West:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 080-779202

Subhoofd Zuid:

L. v.d. Sloot, Winkelsteegseweg 16
6534 XE Nijmegen, tel. 080-551815

Subhoofd Maaskant-Oost:

J.H. Geneste, Berkenstraat 23
6598 AZ Heyen, tel. 08851-12203

Subhoofd Maaskant-West:

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, tel. 08860-73868

Subhoofd Ooypolder:

A. Vos, Merelstraat 9
6573 AX Beek-Ubbergen, tel. 08895-42669

Gerichte Rondzendingen Ned en Overzee:

H.J.M. ten Dam, Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 080-781153

Overige Gerichte Rondzendingen:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 080-550895

Commissie Postzegelbeurs Berg en Dal, van de Stichting "Filatelie Rijk van Nijmegen", namens "NOVIOPOST":

H. Janssen, Esdoornstraat 9
6573 WV Beek-Ubbergen, tel. 08895-42703